Hopelijk is dit overzicht een stimulans voor alle tellers om ook in het voorjaar van 2010 er weer op uit te trekken en de vaste telgebieden opnieuw te inventariseren. Mensen die ook graag willen deelnemen aan broedvogelinventarisaties kunnen een keer met een ervaren teller meelopen of meedoen aan een cursus om hun veldkennis op niveau te brengen. Vooral de kennis van de zang van de relevante vogelsoorten en gestandaardiseerd werken is essentieel om te komen tot betrouwbare inventarisatieresultaten.

De kaart van het werkgebied van de VWGA is te vinden op vogelwerkgroepamsterdam.nl.

Correctie gegevens 2008 In het artikel Broedvogelinventarisaties in 2008 (Van Groen, 2009) is een storende fout geslopen in Tabel 2. Bij soort nummer 12 dient "Grutto" te staan.

Dankwoord De volgende personen, op volgorde van voornaam, hebben in 2009 meegewerkt aan de inventarisaties.
Aleid Offerhaus (Oeverlanden West, Bloesempark), Ann van Echtelt (Diemerbos), Auke Jansen (Frankendael), Ben Daemen (Flevopark, Oosterpark, Oostelijk Havengebied), Bram Heuseveldt (Oeverlanden Zuid), Cathy Wiersema (Diemerbos), Edial Dekker (Barnegat, Rijperweg, Rietbroek), Erik de Vries (Oeverlanden West, Bloesempark), Frank van Groen (Polderweggebied, Diemerbos, Nieuwe Gouw, Gouwsloot, Dorre Ilp), Henk Breij (Kleine Poel), Hester Schoute (Oosterpark), Jan van Blanken (Westgaarde, Lutkemeerpolder), Jan Hinloopen (Diemerbos), Jan Timmer (Hortus & Wertheimpark), Janneke Dijs (Diemerbos), John van der Woude (Botshol), Lammert van der Veen (Diemerpark), Manuel Segond von Blanchet (Hortus & Wertheimpark), Mark Kuiper (Bovenkerkerpolder, Middelpolder, Holendrechter- en Bullewijkerpolder), Merijn van Leeuwen (Diemerpark), Peter-Paul Boermans (Oeverlanden West, Bloesempark), Petra Snijder (Diemerbos), Philipp Derks (Park De Kuil, Eendrachtspark, Erasmuspark, Gerbrandypark, Ruige Riet), Rob Baars (Diemerpark), Ruud Brouwer (Marken), Silvan Laan (Diemerpark, Broekermeer, Belmermeer, Poppendam), Teun van Dijk (Rembrandtpark, Brettenzone), Wendy Bach Kolling (Oosterpark) en Zweitse Scheeringa (De Mirandabad).

Dank gaat ook uit naar de Provincie Noord-Holland voor het beschikbaar stellen van de gegevens van het Weidevogelmeetnet ten behoeve van dit overzicht.

Literatuur

De Bruin E. 2008. MUS-sen in Groot-Amsterdam. De Gierzwaluw jg. 46 (2): 11-17.
Van Dijk, A.J. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (broedvogelinventarisaties in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
Van Groen, F.M. 2008. Broedvogelinventarisaties in 2007. De Gierzwaluw jg. 45 (4): 14-21.
Van Groen, F.M. 2009. Broedvogelinventarisaties in 2008. De Gierzwaluw jg. 46 (4): 8-17.
Louwe Kooijmans, J. 2006. Broedvogelinventarisaties in 2005. De Gierzwaluw jg. 44 (1): 12-13.
Louwe Kooijmans, J. 2007. Broedvogelinventarisaties in 2006. De Gierzwaluw jg. 44 (4): 8-13.
Teunissen W.A. & van Kleunen A. 2000. Weidevogels inventariseren in cultuurland. Handleiding Nationaal Weidevogelmeetnet. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Resultaten MUS-project 2008

Ellen de Bruin

Dit artikel beschrijft de telresultaten van 2008 van het MUS-project in de regio Groot-Amsterdam. MUS, in 2007 gestart door SOVON Vogelonderzoek Nederland, staat voor Meetnet Urbane Soorten en heeft als doel het volgen van de aantalsontwikkeling van alle broedvogelsoorten in stedelijke gebieden, het vastleggen van (veranderingen in) de verspreiding ervan en het verzamelen van dichtheidscijfers.

Methode De MUS-methode gebruikt punttellingen en is analoog aan de PTT-methode (Punt Transect Tellingen), welke voor wintervogeltellingen wordt gebruikt. De methode, gebaseerd op een postcode, een aantal telpunten en drie telrondes, wordt uitgebreid beschreven bij de resultaten van 2007 (De Bruin, 2008) en is in 2008 niet gewijzigd.
De resultaten in Tabel 1 geven het maximum aantal individuen per soort dat per postcodegebied tijdens één ronde is waargenomen, berekend over alle telpunten.
Het aantal telpunten varieert van acht tot twaalf per postcodegebed. De aantallen in de tabel zijn omgerekend naar een gelijk aantal telpunten (tien), zodat deze vergelijkbaar worden. Zo ontstaat het zgn. 'relatieve maximum': het maximum aantal individuen per tien telpunten.

Nagekomen gegevens 2007 a publicatie van de gegevens van 2007 is van postcodegebied 1033 de derde telling van 2007 binnengekomen, alsmede de telgegevens van postcodegebieden 1054, 1066 en 1186. Postcode 1054 is helaas slechts éénmaal geteld. Door toevoeging van deze gegevens zijn de volgende opmerkingen te maken over de resultaten van 2007.
Het totaal aantal waargenomen soorten in 2007 wijzigt niet door deze toevoegingen en blijft 87. Wel is uiteraard het absolute aantal individuen gestegen, van 6871 naar 7829.
De top tien in aantal individuen van 2007 wijzigt en is te vinden in Tabel 3.
Door toevoeging van de telling van postcode 1054 komt zowel Blauwe Reiger als Meerkoet niet meer voor in alle postcodegebieden. De zin "op één postcode na zijn in alle gebieden Wilde Eend, Soepeend, Kokmeeuw, Stadsduif en Kauw geteld" komt ook te vervallen.
De toevoeging van de gegevens van de postcodegebieden 1033 en 1186 zorgen ervoor dat de Grutto minder uniek wordt; deze soort komt niet voor in drie maar in zelfs vijf gebieden. De waarneming in postcodegebied 1054 zorgt ervoor dat Staartmees in vier gebieden is waargenomen.
In de telling van postcodegebied 1033 staat een Glanskop (9 april 2007); deze waarneming neem ik niet mee. Het is heel goed mogelijk dat dit een Koolmees of een Matkop is geweest; immers het voorkomen van Glanskop is vrijwel uitgesloten in de regio.
Tot slot: enkele totalen in Tabel 2 van het artikel van 2007 wijken af door afrondingsverschillen na het omrekenen naar tien telpunten. In de tabel van 2008 is dit euvel voorkomen.

Tabel 1. Maximum aantal per soort per postcode (omgerekend naar tien telpunten)

postcode	1019	1033	1059	1064	1065	1066	1068	1069	1072	1075	1076	1078	1087	1093	1095	1096	1097	1107	1109	1111	1181	1183	1185	1186	1191	1381	1382	totaal
Dodaars				1									1		1													3
Fuut	5		3	4	6		6	2	1	1			6	2	3	4		2		1			2			1	3	52
Aalscholver	5									1			4		2	6		4			1	3	2	6			3	37
Blauwe Reiger	3	3			4	4	4	3	3	1	2	1	4	1	2	3	1	4	1	1	3	2	3	3	1	1		58
Ooievaar										3						2												5
Knobbelzwaan	6	11						2			1		10		8	1		4		1	1	1						46
Grauwe Gans			3				1						21		39	3		19										86
Soepgans			18	6			40	5			30			6		21												126
Brandgans																		2										2
Nijlgans	2		2	5			5	2		1					3	1		2		2			3	3				31
Bergeend													3		2													5
Krakeend				1									11		2	5	1	3					2					25
Wilde Eend	14			15	19	20	5	38	7	18	9		31	21	8	25	8	27	45	11	42	14	12	8	5	4	22	428
Soepeend	15	11	22	2	6		22	19		10	3		6	22		1	8	7			1	8	3	10	5	25	5	211
Krooneend	1												3															4
Kuifeend							4	3					30							4					2			43
Bruine Kiekendief																										1		1
Sperwer																1	1	1						1				4
Buizerd				1														1				1					1	4
Torenvalk													1		1			1						4				7
Slechtvalk*																1												1
Fazant		1		2							1		1		1	5		1				2	1	1	1			17
Waterhoen				2	5		2	3		1	3				1	6	5	8		2		2	2		1	2		45
Meerkoet	23	4	31	9	15	6	39	21	6	5	17	2	141	8	6	14	3	10	4	3	15	13	6	18	2	12	7	440
Scholekster	1	1			3	3	2	2					10		5	9		5	1			4	1	2	3	4	2	58
Kievit													6		2										1	1		10
Grutto*																		7										7
Wulp															1													1
Tureluur*													4															4
Zwartkopmeeuw													1													2		3
Kokmeeuw	60				8	4	12	14	4	12	11	4	18	14	44	21	2	21	21	34	2	1	13	36	100	50	83	589
Stormmeeuw	5		1								1					1												8
Kleine Mantelmeeuw	15	2			19		8	26		2	2	1	4	19	13	9	3					2		1	1	7		134
Zilvermeeuw	25	2	1	3			34	12	3	5	16	11	8	9	6	12	2	6	1	1	6			11		1	1	176
Grote Mantelmeeuw*										1						2												3
Visdief*						1							5		3			1										10
Stadsduif	17		20	16	31	9	1	7	38	28	32	68		34	6	41	22	2	3	8			2		6	10	8	409
Holenduif																1												1
Houtduif	25	10	8	25	18	5	29	19	8	11	22	15	15	13	16	19	24	11	6	20	33	27	30	78	13	6	12	518
Turkse Tortel	1			4		5	2	7			1	5					2	20	15	3	4	2	6	6	3	18	8	112
Halsbandparkiet	16	1	75	5	8	14	22	9	1	9	33	6		6	3	32	22	5	4	18	7	8	2	15	2	5	6	334
Koekoek*													1		1			5	1	1			1			1	1	12
Gierzwaluw	11		9		24		34	13	37	30	25	28	19	14	6	46	54	24	6	17	33	11	43	21	8	17	6	536
IJsvogel																	1						1					2
Groene Specht*																							2	1				3
Grote Bonte Specht	1	1		4			3	3				1			1	3	3	3			1		2	3		1		30
Oeverzwaluw													89															89
Boerenzwaluw*															2			37						2				41

Resultaten 2008 Om gegevens van de regio Groot-Amsterdam te kunnen analyseren zijn die van postcode 1000 tot 1400 opgevraagd. Er zijn 27 MUS-telgebieden die binnen deze regio vallen (zie Tabel 2). Ten opzichte van 2007 zijn er vijf postcodegebieden bijgekomen; negen gebieden vielen af, veertien nieuwe kwamen er bij. Dertien gebieden werden zowel in 2007 als in 2008 geteld.

De postcodegebieden 1033, 1064 en 1066 zijn in 2008 slechts tweemaal geteld. Doordat sommige soorten in de ene telperiode vaker voorkomen dan in de andere, kan een scheef beeld van deze postcodegebieden ontstaan.

In totaal is er een absoluut aantal van 9369 individuen geteld, verdeeld over 92 soorten vogels.
De top tien van het aantal individuen in 2008 staat in Tabel 3.
Van de Kauw zijn net iets meer dan 1000 exemplaren geteld. Dit hoge aantal komt met name tot stand in postcodegebieden 1069 en 1381 in de tweede helft van juni; het betreft hier waarschijnlijk slaapplaatsen of voorverzamelplaatsen. De Halsbandparkiet, vorig jaar nog goed voor 917 individuen, heeft in 2008 met een aantal van 357 de top niet meer kunnen bereiken.
Nieuw in de top tien is, direct op nummer 2, de Spreeuw.

De top drie postcodegebieden qua aantal soorten:
1 (1096) Amstel I: & (1107) Holendrecht-zuid: R, S, T-buurt: 57 soorten
2 (1095) Indische Buurt-oost, Flevoweg: 53 soorten
3 (1087) IJburg Haveneiland: 43 soorten

De top drie postcodegebieden qua absoluut aantal individuen (tussen haakjes het relatieve aantal bij omrekening naar tien telpunten):
1 (1069) Osdorp-west: 804 individuen (674)
2 (1107) Holendrecht-zuid: R, S, T-buurt: 680 individuen (622)
3 (1381) Weesp-centrum en -oost, Naardermeer: 652 individuen (relatief ook 652)

Tabel 1. Maximum aantal per soort per postcode (omgerekend naar tien telpunten)

postcode	1019	1033	1059	1064	1065	1066	1068	1069	1072	1075	1076	1078	1087	1093	1095	1096	1097	1107	1109
Huiszwaluw*	7						5											11	
Boompieper	1																		
Witte Kwikstaart	1							1					15		1	1			
Winterkoning	3	9		13	11			8	3	9	4			1	3	18	10	14	4
Heggenmus	2	1		1	1		1	3		1	2				1	3	5	4	
Roodborst	1	1	1	9	1			3			1			1	1	6	3	3	1
Nachtegaal*				1														1	
Blauwborst													1						
Zwarte Roodstaart	2												8			1			
Merel	16	23	14	34	19	16	20	27	18	25	28	21		6	9	28	19	36	6
Zanglijster	1			5	1			3			1	1	1		1	3	3	5	
Sprinkhaanzanger													1						
Snor*																1			
Rietzanger				1									3		4	2			
Bosrietzanger																2			
Kleine Karekiet		3		1									4		2	3	1	7	
Spotvogel*																		1	
Braamsluiper	1																		
Grasmus													1			2			
Tuinfluiter						3		1							2	1		6	
Zwartkop								3							1	3	3	2	1
Tjiftjaf	2	6		8	1	8	7	5		3	1			1	2	10	4	18	4
Fitis				2						1			5		1	7		17	3
Grauwe Vliegenvanger																		2	
Staartmees										2				4			1	4	
Matkop*																1			
Pimpelmees	12	2	3	5	11	1		8	7	1	7	11		4	2	9	8	15	
Koolmees	12	6	13	15	15	19	10	18	15	14	11	16	5	2	6	13	9	33	11
Boomklever																		3	
Boomkruiper		1		4	1	1		1	3					1		2	1		
Gaai	1						2			4	1	3			1	5	2	3	
Ekster	17	6	8	10	13	6	10	10	2	5	13	9	4	7	13	17	12	18	5
Kauw	5	26	16	3	11	4	30	153	2	7	29	17		8	11	16	28	54	14
Roek																		17	
Zwarte Kraai	14	7	5	13	39	11	12	17	8	5	9	6	11	7	31	17	20	23	8
Spreeuw	24		1		5	1	4	193		2	52	7	114	7	33	1	5	36	19
Huismus*	27	4			6		2	3			3			6	4		4	25	24
Ringmus																			
Vink			1	11	1	3	3	4		1	3	2			1	3	3	15	3
Keep																1			
Groenling	2			1				3			1	2			2	10	2	2	1
Putter	4												3		1	5		4	
Kneu*													5		2				
Rietgors													3		1				
totaal	**406**	**142**	**255**	**242**	**302**	**144**	**381**	**674**	**166**	**219**	**375**	**237**	**637**	**224**	**324**	**486**	**305**	**622**	**212**
aantal soorten	**41**	**24**	**21**	**35**	**28**	**21**	**32**	**39**	**18**	**31**	**33**	**22**	**43**	**26**	**53**	**57**	**37**	**57**	**26**

* = Rode Lijstsoort

1111	1181	1183	1185	1186	1191	1381	1382	totaal
				2	1			26
								1
								19
18	2	11	11	14	6	10	4	186
3		2	6	4	1	2		43
9	1	2	4	7	2	1		58
								2
								1
						1		12
27	25	26	24	34	23	40	8	572
7	1	3		5		2		43
								1
								1
1								11
						2		4
					2	3		26
								1
								1
								3
	1	1						15
2	1	3	2	2	1	3	3	30
7	5	8	9	13	20	5	6	153
7		1			2	8	2	56
								2
1		1	4	3				20
								1
4	3	9	2	25	1	6		156
28	15	16	12	57	11	17	10	409
								3
1		1		1	1	2		21
2	3	2	8	5	2			44
7	12	9	11	33	8	6	3	274
27	34	12	72	17	23	302	47	968
								17
10	14	8	12	31	4	7	3	352
14	2	4	1	7	13	40	7	592
6	3	1	1	18	6	18	3	164
2								2
12	1	4	3	3	2	5	3	87
								1
4		2		2		3	1	38
					1			18
								7
								4
326	**272**	**227**	**321**	**513**	**284**	**652**	**268**	**9216**
38	**29**	**37**	**37**	**40**	**36**	**41**	**28**	**92**

Er zijn vijf soorten waargenomen in alle postcodegebieden: Meerkoet, Houtduif, Koolmees, Ekster en Zwarte Kraai. Drie soorten halen deze kwalificatie net niet: Halsbandparkiet, Merel en Kauw zijn in alle gebieden geteld behalve in postcode 1087. Deze soorten zijn blijkbaar nog schaars op IJburg.

Maar liefst 22 soorten zijn eenmalig waargenomen: Brandgans (2), Bruine Kiekendief, Slechtvalk, Grutto (8), Wulp, Tureluur (3), Holenduif, Oeverzwaluw (71), Boompieper, Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Snor, Spotvogel, Braamsluiper, Grauwe Vliegenvanger (2), Matkop, Boomklever (3), Roek (19), Ringmus (2) en Keep. Het getal tussen haakjes geeft het absoluut aantal exemplaren aan, indien het gaat het om meer dan één exemplaar. De Keep was duidelijk een vogel op trek (20 april 2008).
Andere niet algemene soorten, die in maximaal drie postcodegebieden zijn waargenomen, zijn Dodaars, Ooievaar, Bergeend, Krooneend, Zwartkopmeeuw, Grote Mantelmeeuw, IJsvogel, Groene Specht, Boerenzwaluw, Nachtegaal, Zwarte Roodstaart, Bosrietzanger, Grasmus, Kneu en Rietgors. Mochten deze broeden in de regio, dan kunnen ze gerekend worden tot de zeldzame broedvogels in het stedelijk gebied.

Vergelijking met 2007 Het tellen van 23% aan extra gebieden in 2008 leidde grofweg tot 36% meer individuen en 6% meer soorten ten opzichte van 2007.
Tien in 2007 getelde soorten werden niet waargenomen in 2008: Lepelaar, (Grote) Canadese Gans, Smient, Wintertaling, Slobeend, Tafeleend, Blauwe Kiekendief, Graspieper, Tapuit en Kramsvogel. Zonder uitzondering zijn dit soorten die slechts tijdens één telling in één telgebied werden gezien.
Daarentegen werden in 2008 veertien nieuwe soorten aan de lijst toegevoegd: Dodaars, Brandgans, Sperwer, Slechtvalk, Grote Mantelmeeuw, IJsvogel, Boompieper, Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Snor, Matkop, Roek, Ringmus en Keep.
Dit resulteert in een totaal van vijftien Rode Lijstsoorten

FOTO: ROBERT HEEMSKERK, weesperzijde, 2-04-2008

De IJsvogel is in 2 postcodegebieden waargenomen

in 2008: 16% van het totaal aantal getelde soorten. In 2007 waren deze cijfers resp. zeventien en 20%.

Van de meer algemene soorten kan een eerste, voorzichtige vergelijking worden gemaakt, in ieder geval van de gebieden die tweemaal geteld zijn. Dit wordt gedaan door het hanteren van een index voor deze gebieden, te vinden in Tabel 4. Deze index geeft de toe- of afname aan van het aantal in 2008 getelde individuen ten opzichte van dat in 2007. Zo betekent een index van 114 een toename van 14%. Ter vergelijking zijn de indexen uit 2008 voor de plots uit het Broedvogel Monitoring Project (Van Groen, 2009) er naast gezet.

Uit de MUS-gegevens zijn twee indexen te berekenen voor de typische stadssoorten Gierzwaluw en Zwarte Roodstaart, welke in de BMP-plots maar mondjesmaat voorkomen. Tevens zijn Kleine Mantelmeeuw en Zilvermeeuw soorten waarvoor niet eerder een index werd bepaald. Voor de duidelijkheid: de MUS-index zegt meer iets over de aanwezige aantallen in de getelde periodes en minder over het broeden van de soort.

De MUS-indexcijfers van Gierzwaluw en Huiszwaluw zijn zorgwekkend; in 2008 werden veel minder individuen waargenomen dan in 2007. Het monitoren van Gierzwaluwen gebeurt nog te weinig, niet in de laatste plaats vanwege het ontbreken van een eenduidige methode. MUS geeft in ieder geval meer inzicht in de aantallen Gierzwaluwen die aanwezig zijn in de broedtijd.

Van Kleine Mantelmeeuw, Zilvermeeuw en Zwarte Roodstaart werden in 2008 circa tweemaal zoveel individuen waargenomen dan in 2007. Met name van de Zilvermeeuw is deze toename opvallend; deze soort neemt landelijk af als broedvogel. Omdat dakbroeden moeilijk is vast te stellen, is de aantalsontwikkeling van broedparen in de stad echter niet bekend (Kwak & Louwe Kooijmans, 2009).

Grote Bonte Specht nam ook aanzienlijk toe: van 9 naar 30 exemplaren. Dit komt overeen met de landelijke trend; de soort neemt toe in bossen, maar ook in de steden (Kwak & Louwe Kooijmans, 2009).

Tabel 2. Onderzochte postcodegebieden in 2007 en 2008

postcode		2007	2008
1015	Jordaan-noord, Prinsen-, Herenstraat	X	
1018	Plantagebuurt, Oostelijke Eilanden	X	
1019	Zeeburg	X	X
1031	Van der Pekstraat (Noord)	X	
1033	Tuindorp-Oostzaan / Landsmeer	X	X
1035	Kadoelen, Oostzanerwerf	X	
1054	Overtoom	X	
1059	Aalsmeerweg		X
1060	De Aker	X	
1064	Slotermeer-zuid		X
1065	Slotervaart	X	X
1066	Nieuw-Sloten	X	X
1067	Geuzenveld, Osdorperweg	X	
1068	Osdorp-oost	X	X
1069	Osdorp-west		X
1072	Ferdinand Bolstraat (De Pijp)	X	X
1075	Cornelus Krusemanstraat (Zuid)	X	X
1076	Stadionplein		X
1078	Churchilllaan		X
1087	IJburg Haveneiland	X	X
1092	Eikenweg, Pretoriusstraat (Oost)	X	
1093	Dapperstraat		X
1095	Indische Buurt-oost, Flevoweg		X
1096	Amstel I	X	X
1097	Watergraafsmeer-west: Gooiseweg; Amsteldorp, Wetbuurt		X
1107	Holendrecht-zuid: R, S, T-buurt		X
1109	Driemond	X	X
1111	Oud-Diemen, Diemen-centrum		X
1171	Badhoevedorp, Nieuwe Meer, Schiphol-noord	X	
1181	Amstelveen noordwest (Elsrijk)		X
1183	Amstelveen noordoost		X
1185	Amstelveen zuidwest (Keizer Karelpark)		X
1186	IJburg Steigereiland	X	X
1191	Waver		X
1381	Weesp-centrum en -oost, Naardermeer	X	X
1382	Weesp-noord	X	X
		22	27

Tabel 3. Top tien van 2008 en 2007; genoemd aantal exemplaren is de sommatie van het maximum (absolute) aantal individuen per postcodegebied, met tussen haakjes het relatief maximum (omgerekend naar tien telpunten)

	Top tien 2008		Top tien 2007
1	Kauw: 1005 ex. (968)	1	Halsbandparkiet: 917 ex. (917)
2	Spreeuw: 606 ex. (592)	2	Gierzwaluw: 776 ex. (770)
3	Kokmeeuw: 602 ex. (589)	3	Kauw: 488 ex. (491)
4	Merel: 588 ex. (572)	4	Merel: 429 ex. (431)
5	Gierzwaluw: 558 ex. (536)	5	Houtduif: 421 ex. (421)
6	Houtduif: 524 ex. (518)	6	Kokmeeuw: 416 ex. (453)
7	Wilde Eend: 430 ex. (428)	7	Wilde Eend: 413 ex. (419)
8	Stadsduif: 428 ex. (409)	8	Meerkoet: 409 ex. (444)
9	Meerkoet: 425 ex. (440)	9	Stadsduif: 377 ex. (362)
10	Koolmees: 414 ex. (409)	10	Koolmees: 315 ex. (323)

Grote dalers in 2008 in aantal individuen zijn Aalscholver, Nijlgans en Putter. Nu zijn Aalscholvers opportunisten die waarschijnlijk alleen en vooral komen foerageren. Nijlgans is opvallend; deze soort neemt landelijk toe (net als een andere exoot, de Halsbandparkiet). De Putter lijkt het landelijk vooral goed te doen buiten de stad; daar neemt ze sinds 1999 sterk toe (Kwak & Louwe Kooijmans, 2009).
De Huismus is opvallend stabiel, ook in het BMP-onderzoek (Van Groen, 2009). Volgens de Stadsvogelbalans is dit landelijk ook min of meer het geval. Na een achteruitgang in de stad lijkt de broedpopulatie zich te herstellen (Kwak & Louwe Kooijmans, 2009).

Soorten die ontbreken op de BMP-lijst van 2008 maar wel waargenomen worden in de MUS-gebieden zijn Ooievaar, Brandgans, Wulp, Stormmeeuw, Zilvermeeuw, Grote Mantelmeeuw, Oeverzwaluw, Keep en de drie Rode Lijstsoorten Slechtvalk, Grutto en Visdief.
De resultaten uit de MUS-gebieden kunnen aanvullend zijn aan die van het BMP-project, waarin het stedelijk gebied behoorlijk ondervertegenwoordigd wordt.

Ten slotte Ondanks de weinig wetenschappelijke methode en de moeilijkheidsgraad van interpretatie van de gegevens, geeft de MUS-telling toch een indicatief beeld over welke vogelsoorten er verblijven in de stad ten tijde van de broedtijd en in welke aantallen. Op langere termijn kan wellicht een trend onderkend worden.

Het derde jaar van het nationale stadsvogelmeetnet is inmiddels alweer achter de rug. Graag roep ik de tellers op hun gegevens alsnog op te voeren, mochten ze dat nog niet gedaan hebben.
Er zijn nog veel postcodegebieden waar geteld kan worden. Door de huidige geringe dekking van de postcodes in de Amsterdamse regio blijft een groot gebied onderbelicht, met name de binnenstedelijke gebieden. Terwijl deze gebieden juist de 'doelgroep' vormen. Je kunt je opgeven via de website van SOVON. De eerste telperiode loopt van 1-30 april; dus deelname voor 2010 is nog steeds mogelijk!

Momenteel worden de MUS-gegevens door Vogelbescherming Nederland geanalyseerd in combinatie met de gegevens van het PTT-project (Punt Transect Tellingen). Hieruit wordt een stadsvogelindicator geconstrueerd, zoals de Stadsvogelbalans 2009, welke beschikbaar gemaakt wordt voor bijvoorbeeld gemeenten.
Reeds een aantal stadsvogeltellers telt zijn of haar MUS-route in de winter als PTT-route. Deze telling vindt plaats op één dag in de tweede helft van december. Meer informatie en een beknopte handleiding staan op de website van SOVON, of mail met Jan Schoppers, mus@sovon.nl.

Dank Met dank aan Bram Aarts en Jan Schoppers van SOVON voor het ter beschikking stellen van de telgegevens, en uiteraard aan alle MUS-tellers.

Tabel 4. Index van in 2008 getelde soorten in de postcodegebieden die in beide jaren volgens MUS zijn geteld (zie Tabel 2) ten opzichte van 2007 (2007=100)

	totaal 2007	totaal 2008	MUS-index	BMP-index		totaal 2007	totaal 2008	MUS-index	BMP-index
Fuut	29	33	114	98	Roodborst	16	19	119	84
Aalscholver	52	25	48	111	Zwarte Roodstaart	5	10	200	
Blauwe Reiger	23	31	135	72	Merel	284	258	91	95
Knobbelzwaan	14	26	186	260	Zanglijster	25	13	52	102
Grauwe Gans	18	21	117	125	Rietzanger	3	4	133	147
Nijlgans	33	12	36	129	Bosrietzanger	1	4	400	115
Krakeend	22	15	68	120	Kleine Karekiet	16	13	81	128
Wilde Eend	210	208	99	98	Grasmus	1	3	300	139
Soepeend	98	111	113	112	Tuinfluiter	5	3	60	127
Fazant	7	9	129	84	Zwartkop	22	13	59	100
Waterhoen	23	16	70	98	Tjiftjaf	57	64	112	129
Meerkoet	292	268	92	92	Fitis	18	25	139	122
Scholekster	21	36	171	140	Pimpelmees	88	76	86	95
Kokmeeuw	329	346	105	63	Koolmees	200	202	101	120
Kl. Mantelmeeuw	31	66	213		Boomkruiper	8	11	138	80
Zilvermeeuw	57	108	189		Gaai	13	18	138	83
Stadsduif	205	199	97	116	Ekster	141	126	89	96
Houtduif	286	243	85	118	Kauw	372	485	130	85
Turkse Tortel	62	52	84	55	Zwarte Kraai	166	166	100	105
Halsbandparkiet	86	137	159	106	Spreeuw	120	199	166	100
Koekoek	6	4	67	94	Huismus	102	100	98	100
Gierzwaluw	517	262	51		Vink	25	23	92	86
Gr. Bonte Specht	4	12	300	126	Groenling	20	21	105	129
Huiszwaluw	25	15	60	116	Putter	32	12	38	64
Witte Kwikstaart	24	14	58	100	Kneu	3	4	133	56
Winterkoning	84	87	104	112	Rietgors	2	2	100	123
Heggenmus	29	16	55	125	aantal soorten			53	49

Literatuur

Aarts, B. 2009. PTT-wintervogeltelling 2008 en de verdwenen mezen. SOVON-Nieuws jg. 22 (3): 15-16.
De Bruin, E. 2008. MUS-sen in Groot-Amsterdam. De Gierzwaluw jg. 46 (2): 11-17.
Van Dijk A.J. 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
Van Groen, F. 2009. Broedvogelinventarisaties 2008. De Gierzwaluw jg. 46 (4): 8-17.
Kwak, R. & J. Louwe Kooijmans. Stadsvogelbalans 2009. Vogelbescherming Nederland & SOVON Vogelonderzoek Nederland.
SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
Van Turnhout C. & Van Diek H. 2007. Handleiding MUS (meetnet Urbane Soorten). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.